

Vit fiska ov nógv av toski og upsa

Ov nógv verður eisini roynt eftir kongafiski undir Føroyum

Stovnsmetingarnar verða gjørdar í samarbeiði við aðrar tjóðir gjøgnum Millumlanda Havranssóknarráðið, stýtt ICES. Hetta samstarv er skipað á tann hátt, at arbeiðsbólkar við fiskifrøðingum úr ymiskum londum gera metingar av stovnunum. Innan ICES er ein hópur av tilikum arbeiðsbólkum; í einum av hesum verða m.a. toskur, hýsa og upsi undir Føroyum viðgjørð, meðan t.d. svartkjaftastovnurin verður viðgjørður í einum bólki fyri seg. Híartil hava ongar metingar verið gjørdar av longu, brosmu og blálongu, men Føroyar hava nú biðið um, at hetta eisini verður gjørt.

Tað næsta stiggið í hesum arbeiðinum er, at frágreiðingarnar frá arbeiðsbólkunum verða viðgjørðar á fundi í tí ráðgevandi nevndini hjá ICES fyri stýring av fiskiskapi. Henda nevndin kallast Advisory Committee on Fishery Management, stýtt ACFM. Nevndin ger tey endaligu tilmælini frá ICES til limalondini um stýring av fiskiskapinum. Øll limalondini hava umboð í nevndini. Føroyar, sum ikki eru sjálvstøðugur limur í ICES, eru tó ikki umboðaðar í ACFM.

Í arbeiðsbólkinum, sum viðgjørði botnfiskastovnarnar undir Føroyum, umboðaðu Kjartan Hoydal og Andras Kristiansen Føroyar, meðan Hjalti í Jákupsstovu umboðaði Føroyar í svartkjaftaarbeiðsbólkinum; Hjalti er formaður í hesum bólkinum. Frágreiðingarnar frá arbeiðsbólkunum hava verið viðgjørðar á fundum í ACFM í mai og í november

Upsaarbeiðsbólkurin hjá ICES hittist 23.-29. apríl 1985 í Keypmannahavn. Bólkurin gjørdi stovnsmetingar av toski, hýsu og upsa. Í ár var eingin fundur í arbeiðsbólkinum fyri kongafisk og svartkalva, men ein stovnsmeting fyri 1986 varð gjørd á fundi í hesum bólki í 1984.

Arbeiðsbólkarnir nýttu einamest tilfar frá fiskiskapinum sjálvum, veiðutól og veiðuorku upp á bátabólkar og tilfar um støddarbytið og aldursbytið í veiðuni.

Ráðgevingin í ár er ikki eitt ávist tonsatal (mest loyvda veiða, TAC) men almenn ráð um, at royndin eigur at verða minkað so nógv sum møgulegt móti tí optimalu*) royndini. Royndin eftir toski í 1984 var 70% oman fyri optimalu royndina og 50% fyri upsa. Fyri hýsu er royndin ikki so stór. Fyri kongafisk og svartkalva (allur stovnurin undir Føroyum, undir Íslandi og í Eysturgrønlandi mettur undir einum) er støðan hon, at kongafiskur hevur verið fiskaður við eini roynd, sum er hin duplta av henni fiskifrøðingur vildu rátt til, meðan royndin eftir svartkalva liggur umleið á tí optimala. Um henda mynd kann nýtast beinleiðis upp á Føroya

tilgongd og gýtingarstovni. Tað sæst, at vøksturin í veiðuni einamest stavar frá øktari roynd og ikki frá øktari stovnsstödd.

Útrokning av optimalu royndini eftir toski á landgrunninum visir, at skal javnasta og mesta úrtøka faast úr toskastovninum, so eiga ikki meira enn 29% av stovninum at vera tikin á hvørjum ári. Í 1984 tóku vit 44%.

Stovnsmetingin visir, at veiðan í 1985 fer at vera nakað hin sama við

óbroyttari roynd, og fyri 1986 verður mett, at veiðan við somu roynd sum í 1984 fer at verða 33.000 tons á landgrunninum sammett við 37.000 tons í 1984 á landgrunninum.

UM royndin í 1986 var hin optimala, t.e. ein niðurskurður upp á umleið 70%, so hevði veiðan verið uml. 22.000 tons. Hetta hevði tryggjað, at stovnurin hevði verið bygdur upp aftur eftir heilt fáum árum, tí tilgongdin hevur verið so góð. Hitt høga

veiðitrýstið í 1983-1985 hevur gjørt, at ógvuliga litið er til av stórum toski í stovninum í lötuni.

Toskur á Føroya Banka

Eingin stovnsmeting er gjørd av toskastovninum á Føroya Banka. Miðalveiðan seinastu 10 árin hevur verið 2300 tons.

Hýsa undir Føroyum

Veiðan av hýsu undir Føroyum var í 1984 12.302 tons. Til sammetingar kann vera nevnt, at miðalveiðan 1974-1983 var 17.100 tons. Hin vana tilgongdin í hýsustovninum undir Føroyum heldur fram. Tað er einki sum bendir á, at nakar árgangur síðani 1976 hevur verið yvir miðal, hetta er meginorsøkin til, at hýsu-

veiðan er undir miðal í lötuni. Royndin liggur heldur lægri enn tað sum verður mett at vera optimalt, hetta sjálvandi tí so litið er at fáa.

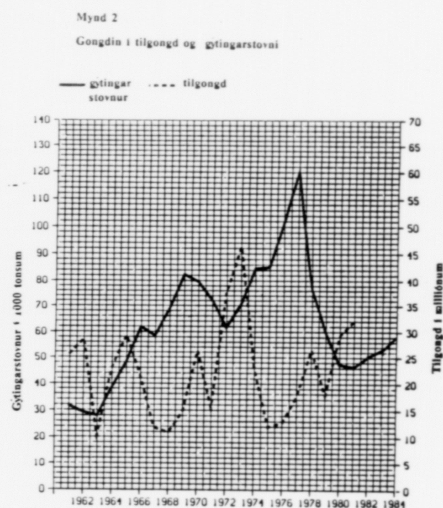
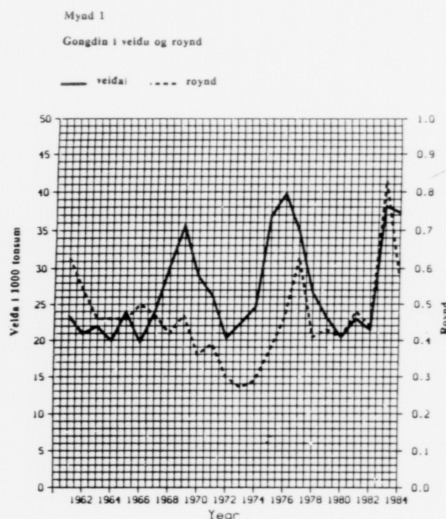
Mynd 3 og 4 vísa gongdina í royndini, veiðuni, tilgongdini og gýtingarstovninum.

Við óbroyttari roynd verður veiðan í 1986 mett at verða 14.000 tons.

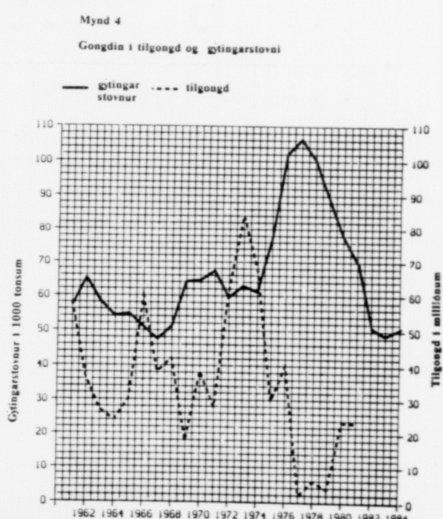
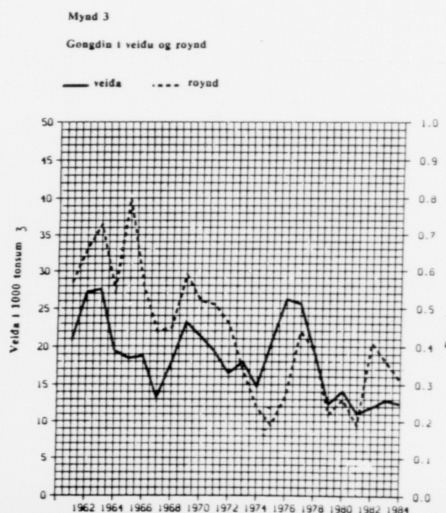
Upsin undir Føroyum

Veiðan eftir upsa undir Føroyum var í 1984 56.275 tons. Miðalveiðan 1974 til 1983 var 33.700 tons, so 1984 var rokár. 1978 og 1980 vóru góðir árgangir av upsa, og er hetta ein orsøkin til vaksandi veiðuna, men av mynd 5 sæst, at økt roynd eisini eigur sín stóra part. Mynd 6 visir gongdina í tilgongdini og gýtingar-

STOVNSMETING SAMANFATAN
STOVNUR: Toskur á landgrunninum

STOVNSMETING SAMANFATAN
STOVNUR: Hýsa undir Føroyum

Toskur á landgrunninum

Veiðan av toski á landgrunninum og á Føroya Banka var í 1984 39.000 tons. Til sammetingar kann vera nevnt, at miðalveiðan 1974-1983 var 32.500. Góðir árgangir hava verið av toski á landgrunninum í 1978, 1980 og 1981, og nógv bendir á, at eisini 1982 árgangurin er yvir miðal. Hetta, at vit helst hava 3 góðar árgangir á rað, er ein av orsøkunum til hin sera góða fiskiskapin innarlaga í 1985, men tað er óvanligt at toskurin stendur so nær landi. Mynd 1 visir gongdina í veiðu og roynd. Mynd 2 visir gongdina í